

**Програма
міжнародної наукової конференції**

**СОЦІАЛЬНІ КАТАСТРОФИ
ПЕРШОЇ ПОЛОВИНИ ХХ СТОЛІТТЯ В УКРАЇНІ ТА СВІТІ:
ІСТОРИЧНИЙ КОНТЕКСТ, ДЕМОГРАФІЧНІ ВТРАТИ**

**18–20 жовтня 2016 р.
м. Київ, вул. Володимирська 60
Зал засідань Вченої Ради
Київського національного університету
імені Тараса Шевченка (ауд. 355)**

ОРГКОМІТЕТ:

Валерій Смолій, директор Інституту історії України НАН України, голова оргкомітету

Іван Патриляк, декан історичного факультету Київського національного університету імені Тараса Шевченка, співголова оргкомітету

Євген Бистрицький, директор Міжнародного фонду «Відродження», співголова оргкомітету

Володимир В'ятрович, голова Українського інституту національної пам'яті, співголова оргкомітету

Елла Лібанова, директор Інституту демографії та соціальних досліджень імені М. В. Птухи НАН України, співголова оргкомітету

Іван Ковальчук, в. о. генерального директора Національного музею історії України у Другій світовій війні. Меморіальний комплекс, співголова оргкомітету

Геннадій Боряк, заступник директора Інституту історії України НАН України

Олександр Гладун, заступник директора Інституту демографії та соціальних досліджень імені М. В. Птухи НАН України

Людмила Гриневич, директор Українського науково-дослідного та освітнього центру вивчення Голодомору (HREC in Ukraine)

Володимир Кравченко, директор Канадського інституту українських студій

Сергій Плохій, директор Українського наукового інституту Гарвардського університету

Анатолій Подольський, директор Українського центру вивчення історії Голокосту

Олеся Стасюк, директор Національного музею «Меморіал жертв Голодомору»

Любов Легасова, заступник генерального директора з наукової роботи Національного музею історії України у Другій світовій війні. Меморіальний комплекс

Андрій Руккас, доцент Київського національного університету імені Тараса Шевченка, секретар оргкомітету

Яна Примаченко, науковий співробітник Інституту історії України НАН України, секретар оргкомітету

18 жовтня, вівторок

9:00–9:30 Реєстрація учасників

9:30–10:00 Відкриття

Привітання учасників конференції, вступні зауваження:

Леонід Губерський, ректор Київського національного університету імені Тараса Шевченка

Павло Розенко, Віце-прем'єр-міністр України

Володимир В'ятрович, голова Українського інституту національної пам'яті

Валерій Смолій, директор Інституту історії України НАН України

Елла Лібанова, директор Інституту демографії та соціальних досліджень імені М. В. Птухи НАН України

Георгій Касьянов, директор Міжнародної асоціації гуманітаріїв

Євген Бистрицький, директор Міжнародного фонду «Відродження»

10:00–11:45 Перша сесія.

ДЕМОГРАФІЧНІ КАТАСТРОФИ 1930-х рр.:

НАУКОВІ ІНТЕРПРЕТАЦІЇ ТА СУСПІЛЬНЕ СПРИЙНЯТТЯ¹

Модератори:

Гвідо Гаусман (Німеччина), *Олександр Гладун* (Україна)

Доповідачі:

Гіроакі Куромія (США)

Democracies and Demographic Catastrophes on the Eurasian Continent in the 1930s

¹ РЕГЛАМЕНТ РОБОТИ:

доповідь – 15 хв.

виступ у дискусії – 3 хв.

Олександр Гладун (Україна)

Методологічні підходи до визначення демографічних втрат України внаслідок Голодомору 1932–1933 рр.: ретроспективний огляд

Стівен Віткрофт (Австралія)

Holodomor 1932–1933: calculations of excess mortality

Станіслав Кульчицький (Україна)

Загальносоюзний голод 1932–1933 рр. і український Голодомор: концептуальні підходи до визначення втрат

Людмила Гриневич (Україна)

Оцінки демографічної катастрофи в Україні початку 1930-х рр.: історична травма, інструмент інформаційної війни та політики

Вільна дискусія

11:45–12:15 Перерва на каву

Брифінг для медіа

12:15–14:00 Друга сесія.

СТАЛІНСЬКА ГОЛОДОТВОРНА ПОЛІТИКА

І ДЕМОГРАФІЧНІ ВТРАТИ 1932–1933 рр.:

НАУКОВІ ПІДСУМКИ, НОВІ ГІПОТЕЗИ

Модератори:

Людмила Гриневич (Україна), *Гіроакі Куромія* (США)

Доповідачі:

Василь Марочко (Україна)

Демографія Голодомору: історія та історіографія проблеми

Володимир Сергійчук (Україна)

Документи відомчих архівів України як джерело для визначення кількості жертв Голодомору 1932–1933 років

Сергій Плохій (США, скайпом)

Кордони смерті: республіка, етнос та регіон в історії Голодомору (відео-доповідь через інтернет)

Олег Воловина (США)

A systemic approach to demographic research of the 1932–1933 famine-Holodomor in Ukraine

Наталія Левчук (Україна)

Втрати населення внаслідок голоду 1932–1933 рр. в Україні та Росії: регіональні відмінності

Експерти, запрошені до дискусії:

Наталія Кулик (Україна), *Петро Дем'янчук* (Україна), *Олександр Салтан* (Україна)

14:00 – 15:00 Перерва на обід

15:00–16:45 Третя сесія.

**ГОЛОДОМОР І СОЦІАЛЬНА ІНЖЕНЕРІЯ
ЯК ІНСТРУМЕНТИ ТРАНСФОРМАЦІЇ СУСПІЛЬСТВА**

Модератори:

Юрій Шаповал (Україна), *Василь Марочко* (Україна)

Доповідачі:

Гвідо Гаусман (Німеччина)

The German press and the Holodomor 1932–1933

Олеся Стасюк (Україна)

Нищення релігійності українського селянства та насадження радянських свят на початку 30-х років ХХ ст.

Артем Харченко (Україна)

Насильницьке переміщення дітей в УСРР: 1928–1934 рр.

Віталій Огієнко (Україна)

Соціально-психологічні наслідки Голодомору в свідченнях очевидців (1930–1940-ві рр.)

Філіп Славески (Австралія)

What are they so callous? Peasant Resistance to Government Corruption in Rebuilding Post-War Ukraine, 1945–1948

Експерти, запрошені до дискусії:

Ніна Лапчинська (Україна), Микола Горох (Україна), Леся Онишко (Україна)

16:45–17:00 Перерва на каву

**17:00–18:45 Четверта сесія. Панельна дискусія
ЗНАННЯ І ПАМ'ЯТЬ ПРО ГОЛОДОМОР В СУЧАСНІЙ УКРАЇНІ:
ХТО КОНТРОЛЮЄ (?) МИНУЛЕ**

Модератор:

Артем Харченко (Україна)

Запрошені експерти:

Валерій Васильєв (Україна), Людмила Гриневич (Україна), Олександр Зінченко (Україна), Василь Марочко (Україна)

Вільна дискусія

19 жовтня, середа

**10:00–11:45 П'ята сесія.
ПЕРША СВІТОВА ВІЙНА, РЕВОЛЮЦІЇ:
ДЕМОГРАФІЧНІ ПРОЦЕСИ І ВТРАТИ**

Модератори:

Владислав Верстюк (Україна), Андрій Руккас (Україна)

Доповідачі:

Валерій Бабенко (Україна)

Етнодемографічний характер соціальної кризи Російської імперії та СРСР першої половини ХХ ст.: історіософський аналіз

Ерікс Єкабсонс (Латвія)

Латвія і Перша світова війна: катастрофа і можливості

Олексій Курінний (Україна)

Демографічна база політичного самовизначення українських регіонів на початку ХХ ст. та її знищення у радянський період – на прикладі Кубані й Північного Кавказу

Андрій Руккас (Україна)

Єврейські погроми в Україні у 1917–1921 рр.

Андрій Криськов (Україна)

Табори для інтернованих українців у Чехословаччині (1920-ті роки)

Експерти, запрошені до дискусії:

Віктор Доценко (Україна), *Оксана Оніщенко* (Україна), *Ірина Шандра* (Україна)

11:45–12:00 Перерва на каву

12:00–13:45 Шоста сесія.

ДРУГА СВІТОВА ВІЙНА:

ДЕМОГРАФІЧНІ ПРОЦЕСИ І ВТРАТИ

Модератори:

Іван Патриляк (Україна), *Владислав Гриневич* (Україна)

Доповідачі:

Іван Патриляк (Україна)

Друга світова війна і Україна: як нам трактувати найбільшу в історії людства соціальну і демографічну катастрофу

Йорг Марє (Німеччина)

Друга світова війна. Демографічні втрати: німецький аспект

Ростислав Пилявець (Україна)

Людські втрати України у контексті загальних жертв Другої світової війни: проблемні питання

Омелян Рудницький (Україна)

Методологія та основні результати обчислення демографічних втрат країн-учасниць Другої світової війни

Анатолій Подольський (Україна)

Пам'ять про жертви Голокосту в сучасному українському суспільстві: проблеми, виклики, перспективи

Презентація книжки:

«**Бабин Яр: історія і пам'ять**» (Київ, «Дух і Літера»; «Українсько-єврейська зустріч», 2016). *Владислав Гриневич* (Україна), *Леонід Фінберг* (Україна)

Вільна дискусія

13:45–14:45 Перерва на обід

14:45–16:30 Сьома сесія.

**ЛЮДСЬКІ ВТРАТИ У ДРУГІЙ СВІТОВІЙ ВІЙНІ:
ОСОБЛИВОСТІ НАУКОВОГО АНАЛІЗУ**

Модератори:

Юрій Шаповал (Україна), *Ростислав Пилявець* (Україна)

Доповідачі:

Іван Муковський (Україна)

Військові втрати українського народу у німецько-радянській війні

Йонас Вайчаноніс (Литва)

The Lithuanian Riflemen Union During the First Soviet Occupation (1940–1941): Liquidation and Occupant Repressions

Ольга Зброжко (Україна)

Жертви масових розстрілів у перші дні війни (червень-липень 1941 р.) в Західній Україні – приклад деелітизації тоталітарного режиму

Марина Дубик (Україна)

Обчислення людських втрат з боку НДК СРСР: походження цифр, казуси, парадокси

Олександр Лисенко (Україна)

До питання про втрати учасників українського самостійницького і радянського рухів Опору

Вільна дискусія

16:30–16:45 Перерва на каву

16:45–18:30 Восьма сесія.

**НОВІ КОМПЛЕКСИ ДЖЕРЕЛ
ДЛЯ ВИВЧЕННЯ ДЕМОГРАФІЧНИХ НАСЛІДКІВ
СОЦІАЛЬНИХ КАТАСТРОФ**

Модератори:

Олександр Лисенко (Україна), Анатолій Подольський (Україна)

Доповідачі:

Юрій Шаповал (Україна)

Біографія Олександра Довженка як дзеркало соціальних катастроф України ХХ століття (на матеріалах радянської спецслужби)

Олександр Іщук (Україна)

Архівні кримінальні справи НКВД-КГБ як історичне джерело для підрахунку людських втрат під час українсько-польського конфлікту 1939–1947 рр.

Микола Афанасьєв (Україна)

Міжгалузева статистика як джерело оцінки розрахункових показників демографічної статистики у міжпереписний період першої половини ХХ сторіччя

Володимир Ругаль (Україна)

Документальний фонд загиблих Вінниччини у Національному музеї історії України у Другій світовій війні

Тетяна Пшенична (Україна)

Вбиті та не враховані... (на підставі запитів про пошук загиблих воїнів Другої світової війни)

Вільна дискусія

20 жовтня, четвер

10:00–11:45 Дев'ята сесія.

**ПРИМУСОВІ ДЕПОРТАЦІЇ І ПЕРЕСЕЛЕННЯ:
ПРОБЛЕМИ ВИВЧЕННЯ, ОСМИСЛЕННЯ**

Модератори:

Микола Афанасьєв (Україна), Геннадій Єфіменко (Україна)

Доповідачі:

Геннадій Єфіменко (Україна)

Депортації 1935–1936 рр. в Україні: соціальний та національний виміри

Василь Міщанин (Україна)

Депортації німецького населення із Закарпаття 1944–1945 рр.: причини, хід, наслідки

Наталія Касьянова (Україна)

Соціально-демографічні наслідки переселенської політики радянської влади в УРСР (1940–1960-ті рр.)

Руслан Сіромський (Україна)

Організація імміграції переміщених осіб українського походження з європейських таборів до Канади (1945–1952 рр.)

Галина Стародубець (Україна)

Кадрова політика радянської влади як засаднича детермінанта трансформаційних соціальних процесів у західноукраїнському регіоні в повоєнний період

Запрошені експерти:

Віталій Гедз (Україна), Артем Харченко (Україна)

Вільна дискусія

11:45–12:15 Перерва на каву

**12:15–14:00 Підведення підсумків конференції. Круглий стіл
ДЕМОГРАФІЧНІ ВТРАТИ УКРАЇНИ
У ПЕРШІЙ ПОЛОВИНІ ХХ ст.:
ГЛОБАЛЬНИЙ ВИМІР – УКРАЇНСЬКИЙ ПОГЛЯД**

Модератор:

Олександр Гладун (Україна)

Модератори секцій:

Владислав Верстюк (Україна), Андрій Руккас (Україна), Гвідо Гаусман (Німеччина), Людмила Гриневич (Україна), Наталя Левчук (Україна), Гіроакі Куромія (США), Василь Марочко (Україна), Іван Патриляк (Україна), Владислав Гриневич (Україна), Юрій Шаповал (Україна), Ростислав Пилявець (Україна), Олександр Лисенко (Україна), Анатолій Подольський (Україна), Микола Афанасьєв (Україна), Геннадій Єфіменко (Україна) та ін.

Вільна дискусія

14:00–15:00 Перерва на обід

16:00–17:30 Екскурсійна програма

Експурсія головною експозицією Національного музею історії України у Другій світовій війні. Меморіальний комплекс, ознайомлення з виставкою «Смертельний шлях» (до 75-х роковин трагедії Бабиного Яру)

Program
of the International Scientific Conference

**SOCIAL CATASTROPHES
IN THE FIRST HALF OF XX CENTURY
IN UKRAINE AND IN THE WORLD:
HISTORICAL CONTEXT, DEMOGRAPHIC CONSEQUENCES**

October 18–20, 2016
60 Volodymyrska Str., Kyiv
Hall of Scientific Council,
Taras Shevchenko National University of Kyiv
(Room No. 355)

STEERING COMMITTEE:

Valerii Smolii, director, Institute of History of Ukraine, National Academy of Sciences of Ukraine, chairman of steering committee

Ivan Patryliak, dean, Faculty of History, Taras Shevchenko National University of Kyiv, co-chairman of steering committee

Yevhen Bystrytsky, director, International Renaissance Foundation, co-chairman of steering committee

Volodymyr Viatrovych, head, Ukrainian Institute of National Memory, co-chairman of steering committee

Ella Libanova, director, M.V. Ptukha Institute for Demography and Social Studies, National Academy of Sciences of Ukraine, co-chairman of steering committee

Ivan Kovalchuk, acting director, National Museum of History of Ukraine in the Second World War – Memorial complex, co-chairman of steering committee

Hennadii Boriak, deputy director, Institute of History of Ukraine, National Academy of Sciences of Ukraine

Oleksandr Hladun, deputy director, M.V. Ptukha Institute for Demography and Social Studies, National Academy of Sciences of Ukraine

Liudmyla Hrynevych, director, Holodomor Research and Education Centre in Ukraine (HREC in Ukraine)

Volodymyr Kravchenko, director, Canadian Institute of Ukrainian Studies, University of Alberta

Serhii Plokhii, director, Ukrainian Research Institute, Harvard University

Anatolii Podolsky, director, Ukrainian Center for Holocaust Studies

Olesia Stasiuk, director, National Museum «Memorial of Victims from Holodomor»

Liubov Lehasova, deputy director, National Museum of History of Ukraine in the Second World War. Memorial Complex

Andrii Rukkas, assistant professor, Faculty of History, Taras Shevchenko National University of Kyiv, executive secretary of steering committee

Yana Prymachenko, researcher, Institute of History of Ukraine, National Academy of Sciences of Ukraine, secretary of steering committee

October 18, Tuesday

9:00–9:30 Registration of participants

9:30–10:00 Opening

Greeting the participants in the conference, introductory remarks:

Leonid Hubersky, rector, Taras Shevchenko National University of Kyiv

Pavlo Rozenko, Vice-Prime Minister of Ukraine

Volodymyr Viatrovych, head, Ukrainian Institute of National Memory

Valerii Smolii, director, Institute of History of Ukraine at NAS of Ukraine

Ella Libanova, director, M.V. Ptukha Institute for Demography and Social Researches, NAS of Ukraine

Heorhii Kasianov, director, International Association for the Humanities

Yevhen Bystrytsky, director, International Renaissance Foundation

10:00–11:45 First session.

**DEMOGRAPHIC CATASTROPHES IN THE 1930-IES:
SCIENTIFIC INTERPRETATIONS AND PUBLIC PERCEPTION¹**

Moderators:

Guido Hausmann (Germany), *Oleksandr Hladun* (Ukraine)

Reporters:

Hiroaki Kuromiya (USA)

Democracies and Demographic Catastrophes on the Eurasian Continent in the 1930s

¹ **RULES AND PROCEDURES:**
Report – 15 minutes
Speech in discussion – 3 minutes

Oleksandr Hladun (Ukraine)

Methodological Approaches to Study of Demographic Losses of Ukraine as a Result of Holodomor in the 1932-1933: Retrospective Review

Steven Whitcroft (Australia)

Holodomor 1932–1933: Calculations of Excess Mortality

Stanislav Kulchytsky (Ukraine)

All-Union Hunger in the 1932-1933 and Ukrainian Holodomor: Conceptual Approaches to Determination of Losses

Liudmyla Hrynevych (Ukraine)

Evaluations of Demographic Catastrophe in Ukraine at the Beginning of the 1930-ies: Historical Trauma, Instrument of Information War and Policy

Free discussion

11:45–12:15 Coffee break

Briefing for mass media

12:15–14:00 Second session.

STALIN'S FAMINOGENIC POLICY

AND DEMOGRAPHIC LOSSES IN 1932–1933:

SCIENTIFIC SUMMARIES, NEW HYPOTHESES

Moderators:

Liudmyla Hrynevych (Ukraine), *Hiroaki Kuromiya* (USA)

Reporters:

Vasyl Marochko (Ukraine)

Demography of Holodomor: History and Historiography of Problem

Volodymyr Serhiichuk (Ukraine)

Documents from Departmental Archives of Ukraine as a Source for Determination of a Number of Holodomor Victims in 1932–1933

Serhii Plokhii (USA, via Skype)

Borders of Death: Republic, Ethnos and Region in history of Holodomor (video report by internet)

Oleh Wolowyna (USA)

A Systemic Approach to Demographic Research of the 1932–1933 Famine-Holodomor in Ukraine

Nataliia Levchuk (Ukraine)

Losses of Population as a Result of Hunger in 1932–1933 in Ukraine and Russia: Regional Peculiarities

Experts, invited for discussion:

Nataliia Kulyk (Ukraine), *Petro Demianchuk* (Ukraine), *Oleksandr Saltan* (Ukraine)

Free discussion

14:00 – 15:00 Lunch break

15:00–16:45 Third session.

HOLODOMOR AND SOCIAL ENGINEERING AS TOOLS FOR TRANSFORMATION OF SOCIETY

Moderators:

Yurii Shapoval (Ukraine), *Vasyl Marochko* (Ukraine)

Reporters:

Guido Hausmann (Germany)

The German Press and the Holodomor 1932–1933

Olesya Stasiuk (Ukraine)

Annihilation of Religiosity among Ukrainian Peasantry and Imposition of Soviet Holidays at the Beginning of the 30-ies in XX Century.

Artem Kharchenko (Ukraine)

Violent Movement of Children in the UkrSSR: 1928–1934

Vitaliy Ohiyenko (Ukraine)

Social Psychological Consequences of Holodomor in Testimonies of Witnesses (1930–1940)

Filip Slaveski (Australia)

What are They So Sallous? Peasant Resistance to Government Corruption in Rebuilding Post-War Ukraine, 1945–1948

Experts, invited for discussion:

Nina Lapchynska (Ukraine), *Mykola Horokh* (Ukraine), *Lesya Onyshko* (Ukraine)

Free discussion

16:45–17:00 Coffee break

17:00–18:45 Fourth session. Panel discussion

**KNOWLEDGE AND MEMORY ABOUT HOLODOMOR
IN MODERN UKRAINE: WHO CONTROLS (?) THE PAST**

Moderator:

Artem Kharchenko (Ukraine)

Invited experts:

Valerii Vasyliiev (Ukraine), *Liudmyla Hrynevych* (Ukraine), *Oleksandr Zinchenko* (Ukraine), *Vasyl Marochko* (Ukraine)

Free discussion

October 19, Wednesday

10:00–11:45 Fifth session.

**FIRST WORLD WAR, REVOLUTIONS: DEMOGRAPHIC PROCESSES
AND LOSSES**

Moderators:

Vladyslav Verstiuk (Ukraine), *Andrii Rukkas* (Ukraine)

Reporters:

Valerii Babenko (Ukraine)

Ethnodemographical character of Social Crisis in Russian Empire and the USSR in the First Half of XX Century: Historical Philosophical Analysis

Eriks Jekabsons (Latvia)

Latvia and the First World War: Catastrophe and Possibilities

Oleksii Kurinny (Ukraine)

Demographic Base of Political Self-Determination for Ukrainian Regions at the Beginning of the XX Century and its Abolishment during Soviet Period – on Example of the Kuban and Northern Caucasus

Andrii Rukkas (Ukraine)

Jewish Demolitions in Ukraine in 1917–1921.

Andrii Kryskov (Ukraine) Camps for Interned Ukrainians in Czechoslovakia (1920-ies)

Experts, invited for discussion:

Viktor Dotsenko (Ukraine), *Oksana Onyshchenko* (Ukraine), *Iryna Shandra* (Ukraine)

Free discussion

11:45–12:00 Coffee break

12:00–13:45 Sixth session.

**SECOND WORLD WAR: DEMOGRAPHICAL PROCESSES
AND LOSSES**

Moderators:

Ivan Patryliak (Ukraine), *Vladyslav Hrynevych* (Ukraine)

Reporters:

Ivan Patryliak (Ukraine)

Second World War and Ukraine: How We shall Interpret the Largest Social and Demographic Catastrophe in History of Humankind

Jörg Morré (Germany)

Second World War. Demographic Losses: German Aspect

Rostyslav Pyliavets (Ukraine)

Human Losses of Ukraine in the Context of Common Victims in the Second World War: Problematic Issues

Omelian Rudnytsky (Ukraine)

Methodology and Main Results from Calculation of Demographic Losses by Countries-Participants in the Second World War

Anatolii Podolsky (Ukraine)

Memory about Holocaust Victims in Modern Ukrainian Society: Problems, Challenges, Perspectives

Presentation of book

«**Babii Yar: History and Memory**» (Kyiv, «ДУХ і ЛІТЕРА»; «Ukrainian Jewish Encounter», 2016). *Vladyslav Hrynevych* (Ukraine), *Leonid Finberg* (Ukraine)

Free discussion

13:45–14:45 Lunch break

14:45–16:30 Seventh session.

**HUMAN LOSSES IN THE SECOND WORLD WAR:
PECULIARITIES OF SCIENTIFIC ANALYSIS**

Moderators:

Yurii Shapoval (Ukraine), *Rostyslav Pyliavets* (Ukraine)

Reporters:

Ivan Mukovsky (Ukraine)

Military Losses of Ukrainian People in Soviet German War

Jonas VAIČENONIS (Lithuania)

The Lithuanian Riflemen Union During the First Soviet Occupation (1940–1941): Liquidation and Occupant Repressions

Olga Zbrozhko (Ukraine)

Victims of Executions during the First Days of War (June-July, 1941) in Western Ukraine – an Example of De-Elitization of Totalitarian Regime

Maryna Dubyk (Ukraine)

Calculation of Human Losses on the Part of SSC of the USSR: Origin of Figures, Casi, Paradoxes

Oleksandr Lysenko (Ukraine)

On Losses of Participants in Ukrainian Independent and Soviet Movement Opposition

Free discussion

16:30–16:45 Coffee break

16:45–18:30 Eighth session.

NEW COMPLEXES OF SOURCES FOR STUDY OF DEMOGRAPHIC CONSEQUENCES FROM SOCIAL CATASTROPHES

Moderators:

Oleksandr Lysenko (Ukraine), *Anatolii Podolskiy* (Ukraine)

Reporters:

Yurii Shapoval (Ukraine)

Biography of Oleksandr Dovzhenko as a Mirror of Social Catastrophes of Ukraine in the XX Century (on Materials of Soviet Special Service)

Oleksandr Ishchuk (Ukraine)

Archival Criminal Cases of NKVD-KGB as a Historical Source for Calculation of Human Losses during Ukrainian Polish Conflict in 1939-1947.

Mykola Afanasyev (Ukraine)

Interdepartmental Statistics as a Source to Evaluate the Calculated Rates for Demographic Statistics during Intercensal Period in the First Half of the XX Century

Volodymyr Rugal (Ukraine)

Document Pool of the Perished in Vinnytsia Region in National Museum of History of Ukraine in the Second World War

Tetiana Pshenychna (Ukraine)

the Dead and Unaccounted... (pursuant to Requests about Search for Perished Warriors in the Second World War)

Free discussion

October 20, Thursday

10:00–11:45 Ninth session.

**FORCED DEPORTATIONS AND MIGRATIONS:
PROBLEMS OF STUDY, UNDERSTANDING**

Moderators:

Mykola Afanasyev (Ukraine), *Hennadii Yefimenko* (Ukraine)

Reporters:

Hennadii Yefimenko (Ukraine)

Deportations of 1935–1936 in Ukraine: a Social and National Measure

Vasyl Mishchanyn (Ukraine)

Deportations of German Population from Zakarpatye in 1944-1945: Reasons, Course, Consequences

Nataliia Kasianova (Ukraine)

Social Demographic Consequences from Resettlement Policy of Soviet Power in the UkrSSR (1940-1960-ies)

Ruslan Siromsky (Ukraine)

Organization of Immigration of Displaced Persons of Ukrainian Origin from European Camps to Canada (1945–1952)

Halyna Starodubets (Ukraine)

Personnel Policy of Soviet Power as a Principal Determinant of Transformational Social Processes in Western Ukrainian Region during Post-War Period

Invited experts:

Vitalii Gedz (Ukraine), *Artem Kharchenko* (Ukraine)

Free discussion

11:45–12:15 Coffee break

12:15–14:00 Summarization of the conference. Round table
DEMOGRAPHIC LOSSES OF UKRAINE IN THE FIRST HALF OF
THE XX CENTURY: GLOBAL MEASURE – UKRAINIAN VIEW

Moderator:

Oleksandr Hladun (Ukraine)

Moderators of sessions:

Vladyslav Verstiuk (Ukraine), *Andrii Rukkas* (Ukraine), *Guido Hausmann* (Germany), *Liudmyla Hrynevych* (Ukraine), *Nataliia Levchuk* (Ukraine), *Giroaki Kuromia* (USA), *Vasyl Marochko* (Ukraine), *Ivan Patryliak* (Ukraine), *Vladyslav Hrynevych* (Ukraine), *Yurii Shapoval* (Ukraine), *Rostyslav Pyliavets* (Ukraine), *Oleksandr Lysenko* (Ukraine), *Anatolii Podolsky* (Ukraine), *Mykola Afanasyev* (Ukraine), *Hennadii Yefimenko* (Ukraine) et al.

Free discussion

14:00–15:00 Lunch break

16:00–17:30 Excursion program

Excursion along the main exhibition in National Museum of History of Ukraine in the Second World War. Memorial complex, getting acquainted with exhibition “A Deadly Way” (to the 75th anniversary for tragedy in Babii Yar)

УЧАСНИКИ / PARTICIPANTS

Афанасьєв Микола, Держстат України, координатор з обміну ССПД з МВФ, mykasiev@gmail.com

Бабенко Валерій, кандидат філологічних наук, доцент Донбаської національної академії будівництва і архітектури, sirkoi@ukr.net

Doc. dr. *Jonas Vaicenonis*, Buvęs BRIAI vyriausiasis mokslo darbuotojas; Vytauto Didžiojo universiteto profesorius, jonas.vaicenonis@vdu.lt

Stephen G. Wheatcroft, professor of the School of Historical Studies, University of Melbourne, s.wheatcroft@unimelb.edu.au

Oleh Wolowyna, Ph. D., Research Fellow, Center for Slavic, Eurasian and Eastern European Studies, University of North Carolina at Chapel Hill, OLEHW@aol.com

Prof. Dr. *Guido Hausmann*, Professor für Geschichte Ost und Südosteuropas Universität Regensburg, hausmann@ios-regensburg.de

Гедз Віталій, кандидат історичних наук, провідний науковий співробітник Національного музею історії України у Другій світовій війні. Меморіальний комплекс, vi1405@ukr.net

Гладун Олександр, заступник директора Інституту демографії та соціальних досліджень імені М. В. Птухи НАН України, gladun.ua@gmail.com

Горох Микола, кандидат історичних наук, старший науковий співробітник Чернігівського історичного музею імені В. В. Тарновського, m.v.gorokh@gmail.com

Гриневич Владислав, доктор політичних наук, старший науковий співробітник Інституту політичних і етнонаціональних досліджень ім. І. Ф. Кураса НАН України, milovlada@ukr.net

Гриневич Людмила, доктор історичних наук, старший науковий співробітник Інституту історії України НАН України, директор Українського науково-дослідного та освітнього центру вивчення Голодомору (HREC in Ukraine), vladomila@ukr.net

Дем'янчук Петро, аспірант Інституту історії України НАН України, piter_demyanchuk@ukr.net

Доценко Віктор, професор кафедри теорії права та держави Навчально-наукового інституту права Університету Державної фіскальної служби України, dozenkov@ukr.net

Дубик Марина, кандидат історичних наук, старший науковий співробітник Інституту історії України НАН України, maryna_dubuk@ukr.net

Dr. hist., asoc. prof. *Ēriks Jēkabsons*, Latvijas Universitātes, eriks.jekabsons@lu.lv

Єкабсонс Ерікс, професор Латвійського університету, eriks.jekabsons@lu.lv

Єфіменко Геннадій, кандидат історичних наук, старший науковий співробітник Інституту історії України НАН України, efimenko2002@ukr.net

Зброжко Ольга, молодший науковий співробітник Національного музею-меморіалу «Тюрма на Лонцького», ozbrozshko@gmail.com

Ішук Олександр, кандидат історичних наук, завідувач відділу історії України ХХ століття Національного музею історії України, oleks.ishchuk@gmail.com

Касьянова Наталія, докторант Національного педагогічного університету імені М.П. Драгоманова, n.kasyanova@inbox.ru

Ковбасюк Алла, головний економіст Інституту демографії та соціальних досліджень імені М.В. Птухи НАН України, allaboris@voliacable.com

Криськов Андрій, доктор історичних наук, доцент кафедри українознавства і філософії Тернопільського національного технічного університету імені Івана Пулюя, Kryskov.te@gmail.com

Кулик Наталія, гол. економіст, Інститут демографії та соціальних досліджень імені М.В. Птухи НАН України, nataliyakulik@gmail.com

Кульчицький Станіслав, доктор історичних наук, головний науковий співробітник Інституту історії України НАН України, s_kul@ukr.net

Курінний Олексій, старший викладач кафедри міжнародного права і спеціальних правових наук Факультету правничих наук Національного університету «Києво-Могилянська академія», o.kurinny@gmail.com

Hiroaki Kuromiya, professor in the History department at Indiana University Bloomington, Bloomington, IN, hkuromiy@indiana.edu

Ларчинська Ніна, головний зберігач фондів Національного музею «Меморіал жертв Голодомору», n_larchinska@ukr.net

Левчук Наталія, головний науковий співробітник Інституту демографії та соціальних досліджень ім. М. В. Птухи НАН України, levchuk.nata@gmail.com

Лисенко Олександр, доктор історичних наук, професор, завідувач відділу історії України періоду Другої світової війни Інституту історії України НАН України, ukr2ww@mail.ru

Dr. Jörg Morré, Direktor des Deutsch-Russischen Museums Berlin-Karlshorst, morre@museum-karlshorst.de

Марочко Василь, доктор історичних наук, головний науковий співробітник Інституту історії України НАН України, marochko_vasyl@bigmir.net

Міщанин Василь, кандидат історичних наук, доцент кафедри історії України ДВНЗ «Ужгородський національний університет», mistschanyn@mail.ru

Муковський Іван, доктор історичних наук, професор Київського університету туризму, економіки і права, 4939310@ukr.net

Огієнко Віталій, кандидат історичних наук, головний спеціаліст Українського інституту національної пам'яті, vitaliy.ogienko@gmail.com

Онишко Леся, кандидат історичних наук, заступник генерального директора, Національного музею «Меморіал жертв Голодомору», lesya.onyshko@yahoo.com

Оніщенко Оксана, кандидат історичних наук, доцент кафедри суспільних дисциплін та методики їх викладання Чернігівського обласного інституту післядипломної педагогічної освіти імені К. Д. Ушинського, oksonishchenko@mail.ru

Патриляк Іван, доктор історичних наук, професор, декан історичного факультету Київського національного університету імені Тараса Шевченка, i_patrilyak@ukr.net

Пилявець Ростислав, кандидат історичних наук, доцент, провідний науковий співробітник науково-дослідної лабораторії кафедри оперативного мистецтва Національного університету оборони України імені І. Черняхівського, rost4@voliacable.com

Подольський Анатолій, кандидат історичних наук, директор Українського центру вивчення історії Голокосту, apodolskyi@gmail.com

Примаченко Яна, кандидат історичних наук, науковий співробітник Інституту історії України НАН України, yana.prima@gmail.com

Пшенична Тетяна, старший науковий співробітник Національного музею історії України у Другій світовій війні. Меморіальний комплекс, pshenichnaya68@mail.ru

Ругаль Володимир, кандидат історичних наук, провідний науковий співробітник Національного музею історії України у Другій світовій війні. Меморіальний комплекс, voru@ukr.net

Рудницький Омелян, науковий співробітник Інституту демографії та соціальних досліджень імені М.В. Птухи НАН України, nataliyakylik@gmail.com

Руккас Андрій, кандидат історичних наук, доцент історичного факультету Київського національного університету імені Тараса Шевченка, rukkao@voliacable.com

Салтан Олександр, кандидат історичних наук, доцент кафедри гуманітарних наук Харківської державної академії фізичної культури, Saltan_Alexsandr@rambler.ru

Сергійчук Володимир, доктор історичних наук, професор кафедри давньої та нової історії України Київського Національного Університету імені Тараса Шевченка, serhijchuk@ukr.net

Dr. *Filip Slaveski*, received his PhD in History from the University of Melbourne, filip.slaveski@deakin.edu.au

Стародубець Галина, доктор історичних наук, професор, завідувачка кафедри всесвітньої історії Житомирського державного університету імені Івана Франка, starodubec@gmail.com

Стасюк Олеся, кандидат історичних наук, генеральний директор Національного музею «Меморіал жертв Голодомору», olesia.stasiuk@gmail.com

Тилищак Володимир, кандидат історичних наук, заступник голови Українського інституту національної пам'яті, tylischak@gmail.com

Фінберг Леонід, головний редактор видавництва «Дух і літера», директор Центру досліджень історії та культури східноєвропейського єврейства Національного університету «Києво-Могилянська академія», centerjudaica@gmail.com

Харченко Артем, кандидат історичних наук, доцент кафедри політичної історії Національного технічного університету «ХПІ», kharart@yandex.ru

Шандра Ірина, кандидат історичних наук, доцент, докторант Донецького національного університету, irina_shandra@ukr.net

Шаповал Юрій, доктор історичних наук, керівник Центру історичної політології Інституту політичних і етнонаціональних досліджень ім. І. Ф. Кураса НАН України, shapoblu@gmail.com